

K. Hribernik:

Svetiljka.

Svetiljka se je zagledala v svetiljko. Ako bi je ne predramili drugi, bi ure in ure stala vsa zamaknjena pred lučjo. Ko je bila sama, je še previdno potipala senčilo ali posodo nad stojalom, kjer se je lesketalo rumenzelenkasto olje. Nikdar pa ni zavrtela vijaka. Tako predrzna ni bila nikoli. Luč nad obličasto kapico bi ji morda skočila iz svetiljke? Na mirni luči so ji zdaj obstale oči kakor na nerešeni uganki. Spomnila se je tudi svojega doma, kjer je brlel »čuk« na leščerbici, napolnjeni z ričkovim oljem. Taka mračna lučka je bila tudi Angela sama: nikdar ji še ni zasvetila luč razuma. Bila je bebasta, a dobre srca.

Angelin oče je bil — bodi potoženo! — grd pijanec. Umril je na vodenici. Mati je oslabela in oddala hišico najstarejši hčeri, ki se je poročila z nekim zidarskim pomočnikom. Zet pa ni cenil lastnega doma; prodal ga je tujcu za nekaj borih bankovcev. Zidarjeva sta se nato preselila na Westfalsko.

Materi se je pripisala majhna izbica in nekaj korakov dolga njivica. Angela je odšla in služila pri Martinu, Stanka in revež Tomažek pa sta še bila doma, materi v nadlogo.

Ko je mati oddala Angelo Martinovim, jo je priporočila s hripavim glasom: »Angela bo že še za rabo, a Stanko in Tomažek bosta revčka!«

Pri Martinu je nosila Angela drva v naročju, vodo v škafu, krmo in steljo v košu. Potrpežljiva in mirna je bila. Kakor teče navita ura, tako je vršila svoj posel: več ne in manj ne, toda ravno toliko, kolikor je bilo treba. Nič kaj s pravim veseljem, a vendar dobrohotno. Na Martinovi svetiljki so ji često obstajale misli. Luč ji je bila čudež vseh čudežev. Če je zastrmela v prižgano svetiljko, so jo Martinovi vedno opazovali. Ščasoma so se privadili njenega vedenja, da — celo naveličali. Navadno so jo posli surovo odganjali od svetiljke; in Angela tudi temu ni ugovarjala.

Bolj potrpežljiva je bila ž njo teta Mica. Zavračala je grde priimke ter branila revico pred hudobnimi posli. Angela je bila vdana teti Mici.

Vsako jutro, ko je Mica čistila svetiljko, je bila blizu tudi Angela, češ, da ima ta ali oni opravek. Zanimalo jo je, kako se snaži steklo, prireže stenj, odvija strok ali čisti kovinasta mrežica. Angela je donášala Mici kanglico s kamnenim oljem ali celo dolivala olje v stekleno posodo. To ji je dalo tolik pogum, da je pri delu nekako oživela. Smela se je ukvarjati z rečjo, ki ji je bila zelo pri srcu.

Pa da bi bila le enkrat rekla Mica: »No, Angela, danes boš pa sama očistila svetiljko!«, videli bi bili, kaj zmore naša Angela, in rekli bi, nikar je ne opravljajte več! Tako si je govorila.

Prišel je pa tudi ta čas. Mica je odšla z Martinom v trg. Teško je čakala Angela te ugodnosti, da že enkrat sama poizkusi, kako se streže svetiljki.

Pripravila je kanglico z oljem in se zaprla v kuhinjo. Previdno, kakor svetinjo, je postavila svetiljko na mizo. Odvzela je senčilo, razdejala strok, očistila valček s kuhalniškim drogom, ovitim s cunjico. Prej pa, ko je odvila strok, da prilije olje, je vzela kanglico, a pozabila ji je odvzeti zamašek. Tako je držala v eni roki strok s stenjem, v drugi pa kanglico. Da bi mogla odvzeti zamašek iz iztečne cevi, je postavila kanglico — o Bog! — na razbeljeni štedilnik — in se vrnila s strokom k svetilki. Še hoče strok nekaj priviti, ko — grozno počí in divjí plamen se hipoma razgrne po prostoru.

Hlapec na dvorišču čuje prasketanje ognja in vdre s silo v kuhinjo, kjer švigajo vijoličasti plameni. Na klic »požar! požar!« prihite sosedje in se zberejo pri Martinu. Hitro se sporazumejo. Z namočenimi vrečami zadušijo ogenj. Na štedilniku še gori olje. Udušijo ga z namočeno žaganico. Nesreča je bila tako ustavljena in razburjenost se je polagoma umirila.

Ubogo Angelo pa so dobili pod vrečami mrtvo. Bila je vsa črna od opeklin in skoraj ne več poznati.

Proti večeru sta se vrnila Martin in teta Mica. Globoko ju je pretresla grozna novica.

Zvečer so sedeli domačini vsi potrti okoli mrtvaškega odra. Dohajali so gostje in razpravljali o različnih nezgodah. Prišla je tudi Angelina mati s Stankom in Tomažkom. Mati je ihtela in od žalosti ni mogla govoriti. Stanko in Tomažek sta pokleknila pred mrtvaški oder. Videla sta Angelo med brlečimi svečami. Tako je bila čudna —!

Zgrozila sta se mrtve sestrice.

Janko Polák:

K večni sreči!

Dete, angelček moj zlati,
kadar gledam ti v oko,
vidim v njem vso ono srečo,
ki jo daje Bog samó.

Dal Bog, da bi te ta sreča,
dete, spremljala povsod,
da dospeš po strmi poti
k večni sreči brez nezgod!

